

interjú

Marik Sándor

„A tanulással találtam meg a feladatot”

Beszélgetés Seszták Oszkárral, a megyei közgyűlés újra választott elnökével

2010 áprilisában országgyűlési, októberében önkormányzati választásokat tartottak hazánkban. Seszták Oszkár mindkettőben érintett volt: tavasszal a FIDESZ-KDNP megyei listáján jutott parlamenti mandátumhoz – első ciklusát kezdte az országgyűlésben. Ősszel a FIDESZ listavezetőjeként lett a megyei önkormányzat tagja. Negyedik ciklusát kezdte a testületben, amely első ülésén újra választotta a közgyűlés elnökének. A Szemle interjút kért a politikustól. A választásról, az eredményekről és a tervekről kérdeztük, felidéztek emlékeit a FIDESZ nyíregyházi megalakulásáról. Mivel nyilvános életrajzi adatai nagyon szűkszavúak, személyes életéről és családjáról is feltettünk néhány kérdést.

– *A korábbinál kisebb önkormányzati testületet választott a megye október 3-án. Ön tagja volt az előző 48 fős testületnek is, így van összehasonlítási alapja. Milyen szakértelmet képvisel az új, 26 tagú megyei közgyűlés?*

– Sok szempontból lehetne ezt értékelni, a legfontosabb mégis, hogy a lehetőségeinknek megfelel a kisebb közgyűlés. Ne felejtsük el azt sem, hogy a korábbi tizenhárom helyett mindössze hét szakbizottságot választottunk. Ez többek között annak eredménye, hogy a bizottságok nem politikai háttéralkuk alapján jöttek létre, hanem a valós igények szerint; minden feladatnak megvan a maga helye. Örülök, hogy az ellenzék is megszavazta az új bizottsági struktúrát. Szimbolikus értéke is van a kisebb testületeknek: a politika saját magán kezdte a takarékoskodást. Meg is fiatalodott a testület. A képviselők koráról mindent elmond, hogy az alakuló közgyűlést levezető korelnök, *Helmeczy László* 61 éves jogász. A legfiatalabb képviselő, *Szitár Szabolcs* 25 éves politológus, az átlagéletkor 45,5 év. A választóktól három hölgy kapott mandátumot. A FIDESZ-KDNP szövetség tizenöt, a Jobbik öt, az MSZP négy, az Összefogás Megyénkért egyesület két képviselőt küldhetett a testületbe. A közgyűlés tagjainak éppen fele első ciklusát kezdi, heten második, öten harmadik alkalommal vesznek részt a testület munkájában. Mérnökök, köz-

gazdászok, orvosok, vállalkozók egyaránt vannak a képviselők között, a területi eloszlás jó, ilyen szempontból nincs mostoha része a megyének.

– Különlegesség is adódott: Ajak két képviselővel képviseltetheti magát. Közgyűlési tag lett a polgármester és a házi orvos is. Viszont nem kerültek a közgyűlésbe a korábbi alelnökök és néhány „fajsúlyos” személyiség. Mi ennek az oka?

– Az ajaki helyzet teljesen véletlen. A többiekkel kapcsolatban pedig nincs titok. Szándékunk volt, hogy ne halmozódjanak a tisztségek. Akiket említett, valamilyen országgyűlési képviselők, tehát nem arról van szó, hogy nem számítunk rájuk. Éppen ellenkezőleg. Egyébként meg kell barátkozni ezzel a gondolattal a polgármestereknek is, hiszen napirendben van az összeférhetetlenség újraszabályozása. Egyáltalán nem biztos, hogy a következő ciklusban ugyanúgy lesznek polgármesterek a megyei közgyűlésben, mint most. Jelenleg hét településvezető foglal helyet a testületben. Magamat sem akarom kihagyni: előfordulhat, hogy a következő ciklusban éppen ilyen okok miatt én sem vállalhatom majd együtt a közgyűlés elnöki és a parlamenti képviselői jelölést.

– Két új alelnöke is van a megyei közgyűlésnek. Miért esett rájuk a választás, milyen lesz a munkamegosztás?

– Kovács Sándor jelenleg Géberjén megválasztott polgármestere. 44 éves diplomás szociális munkás, gyakorlott ezen a szakterületen, a település- és intézményvezetésben. Az előző ciklusban a megyei közgyűlés szociális szakbizottságát vezette. Éppen azokon a területeken tapasztalt, amelyeket én kevésbé ismerek. Gulyás József 38 éves nyíregyházi vállalkozó, közgazdász, szakjogász. Az előző ciklusban a városi önkormányzat pénzügyi bizottságának munkájában vett részt. Képzett gazdasági szakember, aki alelnökként e kulcsfontosságú terület gazdája lesz. Az én felügyeletem alatt marad az egészségügy, a közgyűjtemények, a kiemelt fejlesztések, a határ menti kapcsolatok. A megye és Nyíregyháza város egyeztető bizottságában is én veszek részt. Ez a kapcsolat különösen fontos, ugyanis sok éve nem tudtunk elmozdulni a holtpontról. Bár alapvetően egyetértettünk, lényeges szervezési, vagyoni intézkedésekben mégsem tudtunk megegyezni. Október óta a várost is a FIDESZ által jelölt polgármester, dr. Kovács Ferenc vezeti, s a pártnak többsége van a közgyűlésben, így remélem, hogy gördülékenyebb lesz a mindkét fél számára előnyös, jó döntések meghozatala. Ennek legsürgetőbb eleme Sóstó minőségi fejlesztése lenne. Esetleg egy közös cég létrehozásával, amely komplex módon foglalkozna e kulcsfontosságú feladattal. Kellene végre ide egy rangos száloda is, amihez együtt talán tudunk szerezni befektetőt.

– Második ciklusban adja a többséget és vezeti a megyei közgyűlést a FIDESZ-frakció. Milyen állapotban van most a gondjaira bízott nagy terület?

– A legnagyobb eredmény, hogy működik az oktatás, az egészségügy, a szociális ellátás, az az intézményhálózat, amelynek fenntartása a mi feladatunk. Mindenütt szűkös a helyzet, nem tudok mondani egyetlen területet sem, ahol nem küzdünk pénzhiánnyal, a 12 milliárdos éves költségvetésünk csak első hallásra tűnhet soknak. Ez sok éve így van, már azelőtt halmozódtak a gondok, mielőtt mi átvettük volna az önkormányzat irányítását. Közismert, hogy nagy forráskivonás – komoly összegek kormányzati elvétele – nehezítette az életünket, miközben számos olyan pluszfeladatot kaptunk, kaptak a helyi önkormányzatok, amelyek ellátásához nem

járult pénz. Mindezekre csak ráfejt a válság. Siránkozni azonban nincs értelme, inkább előremenekülünk, például az Egészségügyi Holding létrehozásával, amely országos példa lett a legnehezebb területen. A Pólus Program révén hamarosan európai szintű megyei kórházunk és – hozzá csatlakozóan – egészségügyi szakellátásunk lesz. Öt középiskolát szeretnénk felújítani. A legfrissebb, október végi hír, hogy Ibrány is 300 millió forintos támogatásban részesül ilyen célra. Megjegyzem, ez azon kevés város egyike, ahol nem FIDESZ-vezetésű és többségű az önkormányzat. Hozzálátunk több intézmény energetikai korszerűsítéséhez. A minőségi turizmusban Tiszadob lesz a megye zászlóshajója, ahol az Andrassy-kastély és környezetének fejlesztése évek óta zajlik. Sokat segít, hogy több éve folyamatosan hozzájutunk európai uniós alapokhoz, támogatásokhoz, sok pályázatot írunk, lobbizunk, hogy minél több beruházásunk kerüljön be az országos kiemelt programok közé. Természetesen folytatódik az M3-as autópálya építése, és a Záhony-környéki vasúti átrakó- és logisztikai fejlesztés.

– Rendkívül változatos a felsorolás, de valójában melyek a megyei önkormányzat „hivatalos” feladatai?

– Valóban érdemes erről beszélni. Húsz éves a helyi önkormányzatokról szóló törvény, de sokan nincsenek ezzel tisztában. Érdekes például, hogy viszonylag gyakran kapok leveleket állampolgároktól, akik nálam kezdeményezik települési vezetők „felelősségre vonását” – holott a megyei önkormányzat nem előjárója, felügyeleti szerve a helyi testületeknek, vezetőknek. 1990-ben a korábbi a tanácsi rendszertől merőben eltérő szervezet jött létre, éppen ez a lényege az önkormányzati rendszernek. Például a nyíregyházi közgyűlés és a megyei közgyűlés között sincs alá-fölérendeltségi, csak partneri viszony. A megyei önkormányzat tennivalóit a törvény pontosan körülhatárolja. Számunkra kötelező feladat a középiskolai, szakiskolai és kollégiumi ellátás, amennyiben azt települési önkormányzat nem vállalja. Ezért lehet például azt hallani, hogy egyik-másik középiskola működtetésének jogát valamelyik város „visszaadja”, mert nem tud megbirkózni a feladattal. Mi gondoskodunk a megyében levő kulturális javakról, a történeti iratok gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról; továbbá a megyei könyvtári szolgáltatásokról, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásokról. A testnevelési-, sportszervezési, valamint a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítése szintén a mi tennivalóink közé tartozik. A másik nagy feladatcsoport az egészségügy, ennek is az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátási része. A fő tennivalók harmadik része az épített és a természeti környezet védelmével, a térségi területrendezéssel összefüggő feladatok összehangolása, a megyei idegenforgalmi értékek feltárása, céljainak meghatározása.

– Mi a helyzet a megye két legnagyobb gondjával, a munkahelyteremtéssel és a gazdaságfejlesztéssel?

– Ezekben csak közvetett lehetőségeink vannak. Közreműködünk például a térségi foglalkoztatási feladatok és a szakképzés összehangolásában. Természetesen készítünk tanulmányokat, és teszünk javaslatokat a helyzet javítására. Persze nem nézzük tétlenül azt sem, ami fontos, ám nem írja elő számunkra kötelezően a törvény. Ugyanis a megyei önkormányzat a kötelezettségeinek teljesítésén túl szabadon vállalhat olyan közfeladatokat, amelyeket törvény nem utalt másnak a kizárólagos feladat- és hatáskörébe.

– *Milyen hosszabb távú tervek alapján dolgozik a megyei önkormányzat?*

– A választások négy éves ciklusokra szabják ugyan az önkormányzati testületek működését, de a szakmai munka mindvégig folyamatos. Sok fontos tennivalóra nem is elég négy év a döntéstől az átadásig. Ha csak a megye területrendezési tervét nézzük, látható, milyen hosszú folyamatról van szó. Közgyűlésünk 2008 decemberében indította el a terv kidolgozását, amelyre egyébként törvény kötelezi a megyei önkormányzatokat. A megyék között Szabolcs-Szatmár-Bereg az egyetlen, amely még nem rendelkezik területrendezési tervvel. Ez a terv elsősorban az országos és térségi szintű fejlesztést hangolja össze, amelyhez a helyi fejlesztési igényeket hozzá lehet igazítani. Mindez azért is fontos, mert az uniós tervezési ciklusban (2007–2013) lényeges támogatásokhoz jutott megyénk, számos nagyprojekt érint bennünket, amelyek átírják helyzetünket, integrálódásunkat az európai térben. Van 2010–2015-re szóló közművelődési, gyermekvédelmi és sport koncepciónk is. Szintén ide sorolható „A tiszadobi Andrassy-kastély és kapcsolódó területeinek kulturális és turisztikai hasznosítása” című kiemelt projekt is, amelyről már szó volt ebben a beszélgetésben. Ebben a keretben hosszabb távon egy olyan egyedi turisztikai attrakció jön létre, mely megérdemelten válhat az Észak-alföldi régió kulturális turizmusának centrumává és szimbólumává. A felújított kastély épülete és az újjávarázsolt kastélypark olyan színvonalas rendezvények számára teremt helyszínt, melyek országos vonzerőt jelentenek mind a történelmi örökségek, mind a kulturális rendezvények érdeklődői számára. Ezzel a kastély a „Kultúra és az Elegancia Otthona” lesz, így kap méltó helyet a kiemelkedő jelentőségű magyarországi kastélyok sorában. Az ingatlan tulajdonosa hosszú távon a megyei önkormányzat marad, nem szándékoztunk és a jövőben sem szándékozunk túladni rajta.

– *A határ menti együttműködés korábban is fontos volt a megyében, de nagyon mérsékelt eredmények születtek. Van-e már több konkrétum?*

– Igen, ez az egyik fejlesztési terület, amelyről viszonylag hamar komolyabb eredményeket várok. A magyar-ukrán határszakasz közüti kapcsolatainak felméréséhez pályázaton nyertünk pénzt és a munka áprilisban el is készült. Kidolgoztuk az infrastruktúra fejlesztésének lehetőségeit, javaslataink vannak a megvalósítás módjára újabb pályázattal. Egy másik pályázatban feltérképeztük a történelmileg összetartozó műemlékeket, az információkat angol, magyar, ukrán nyelven igényes kötetben közzétettük, amit itthon is, Ukrajnában is kedvezően fogadtak. „Kastélyturizmus a magyar-szlovák határ mentén” címmel uniós pályázatot nyertünk a tóketerebesi Honismereti Múzeummal közösen. A projekt célja a két közeli megyében található kastélyok, kúriák népszerűsítése egységes turisztikai csomagban – különös tekintettel az Andrassy-kastélyokra. A romániai Szatmár Megyei Tanáccsal közösen is hasonló pályázatot nyertünk: itt a középkori templomok értékeit tárjuk fel, amelyeket szintén turisztikai programok keretében kívánunk megismertetni a látogatókkal. A magyar-román határon különböző pályázatok alapján kilenc olyan helyi út feltárását és rendbetételét kezdjük el Ömböly, Ura, Garbolc, Csenger térségében, amelyeket a II. világháború óta nem használtak. Most a szomszédos községek megközelítése csak nagy kerülőkkel, a határállomásokon keresztül lehetséges. Románia hamarosan a schengeni térség tagja lesz, addigra szeretnénk elkezdeni e kis utak rendbetételét, ami sokat könnyítene a határ menti lakosok életén. Az is lényeges, hogy a megyei önkormányzat intézményei több mint

tíz kisebb, már nyertes projekt megvalósításán dolgoznak, főleg kulturális területen. Ezek között van például a temesvári szintársulat meghívása a nyíregyházi táncfarsangra, közös turisztikai és kulturális kiadványok készítése. Terveink között van a magyar-román közös levéltári kutatás keretében Szatmár megye történelmi iratainak virtuális egyesítése. Ígéretesnek látszik a Kölcsey Televízió nyertes pályázata, amely közös hírügynökség és weboldal létrehozására irányul majdnem egymillió eurós támogatással. Tíz további közös pályázat elbírálásra vár – tehát már vannak valós, gyakorlati eredmények is.

– *Sokat hallunk a Pólus Programról, ön is említette már. Mit takar valójában ez a megnevezés?*

– A Pólus Program a Jósa András Oktató Kórház teljes megújítását jelenti. A kórház területén több épületet lebontanak, és helyükön egy komplett, európai színvonalú korszerű kórház épül fel több ütemben. Nem régen egy ezt előkészítő munka már véget is ért, elkészült a kórház új konyhája és étterme. Ez egy 3400 négyzetméteres kétszintes létesítmény, alatta garázzsal. Az étterem és a hozzá kapcsolódó különterem alkalmas rendezvényekre, konferenciákra is. Most három ezer adag ételt főznek naponta, később kétszeresére emelhető a kapacitás. Így lehetővé vált a régi konyha lebontása, és elkezdődhet egy új kórházi tömb építése a Sürgősségi Centrum számára. A 13 milliárd forint értékű beruházás közbeszerzési eljárása hamarosan, a kivitelezés a tervek szerint jövő februárban indul. A munka befejezése 2012 végére várható. Az új, 15 ezer négyzetméteres létesítmény építése közben a betegellátás, természetesen, folyamatos lesz. A tulajdonos önkormányzatnak ebben az volt a feladata, hogy olyan konstrukciót hozzon létre, ami nem terheli meg túlságosan a költségvetést, de megfelel az igényeknek.

– *Mit kellene elérni ahhoz, hogy a ciklus végén elégedett legyen a négy évvel?*

– Mindenekelőtt azt, hogy javuló körülmények között színvonalasan tudjuk működtetni az intézményrendszert, és be tudjuk fejezni az egészségügy átszervezését. Nagyon fontos, hogy a már elindított és hamarosan kezdődő fejlesztési programokat sikerre vigyük. Szeretném, ha még jobban ki tudnánk használni a határ menti együttműködésben rejlő lehetőségeket. Végül a Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal közös tervek megvalósítását is nagyon fontosnak tartom.

– *Mindaz, amit eddig elmondott, valóban nagy kihívás egy megyei vezető számára. Hogyan lett ön politikus, a FIDESZ tagja?*

– Mindig érdekelt a politika, de arra nem gondoltam, hogy valaha hivatásos politikus lennék. Az újságolvasás kedvenc foglalatosságaim közé tartozott diákként is, bár inkább a külföldi híreket, elemzéseket vettem előre. Később megváltozott a helyzet, mert azok a politikai változások, amelyek 1988-ban elkezdődtek Magyarországon, számomra erkölcsi vállalássá tették a részvételt, s csodálkoztam, hogy olyan kevesen tesszük ugyanezt. Azt gondoltam, mindenkit érdekel, mi és hogyan történik majd – de ez nem így volt, kezdetben körülbelül tucatnyian voltunk politikai szempontból aktív diákok a főiskolán. A Fiatal Demokraták Szövetségével, amely 1988. március 30-án bontott zászlót, azt követően kerültem kapcsolatba, hogy egy főiskolás csoporttársam, *Ször László* a csíksomlyói búcsúban járt májusban. Ott találkozott egy olyan soproni fiúval, aki már akkor FIDESZ-tag volt, tőle hozott belépési nyilatkozatokat, amelyekkel lehetett jelentkezni. A szövetségről

bővebb információm nem volt, korábban csak a rendőrhatalósági figyelmeztetésből tudtam arról, hogy megalakult. Tehát Laci megtudta a legfontosabbakat, azt, hogy új, önálló és független ifjúsági szövetséget hoztak létre, amely tömöríti a politikailag aktív, radikális, reformer ifjúsági csoportokat és egyéneket. Szimpatikusnak tüntek az alapelvek is, így többen kitöltöttük, s még májusban visszaküldtük a belépési nyilatkozatokat. Valójában mégis 1988. október 2-tól számítok fideszesnek. Ekkor tartották a FIDESZ I. kongresszusát Budapesten a Jurta Színházban, ahová a főiskoláról négyen mentünk el. Saját tagságunknak nem találtuk a nyomát, azóta sem tudom, hová lettek a májusi belépési nyilatkozataink. Ez akkoriban nem volt gond, újabbakat töltöttünk ki, amelyek alapján „hivatalosan” tagok lettünk. Ettől kezdve volt kapcsolatunk a fővárosban szerveződő központtal is.

– *Mennyire volt intenzív és tudatos ez a tevékenység?*

– A konkrét politikai munkám FIDESZ-tagságom ellenére nem ott kezdődött, hanem a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetében (TDDSZ), amely akkoriban jobban aktivizálta magát a főiskolán. Előadásokat, különböző akciókat szerveztünk, aláírásokat gyűjtöttünk a bős–nagygyarosi vízlépcső építése ellen, 1988 decemberében eljutottunk az első országos küldöttgyűlésre, szóval ott mozgolódtunk néhányan, miközben FIDESZ-tagok voltunk, de különösebb feladatok, politikai tevékenység nélkül. 1989 februárjában változott a helyzet: akkor alakítottuk meg az önálló csoportot. Ez azonban még mindig csak főiskolai esemény volt. Nekem, személy szerint városi kapcsolataim nem is nagyon voltak, más megyéből jöttem ide tanulni, minden a főiskolához kötött. Persze előbb-utóbb kialakultak a kapcsolatok, főképpen politizáló ifjúsági klubokkal. Ilyen volt például a Szabolcs megyei Állami Építőipari Vállalatnál, a hajdani SZÁÉV-nál, ami *Molnár Tamás* nevéhez köthető. Már 1987–88-tól érdekes embereket hívott meg, köztük ismert másként gondolkodókat. Egyfajta féllegális, vagy a legalitás határát súroló rendezvények voltak ezek. Én is ott hallottam először *Csoóri Sándor*, *Raffay Ernő*, *Lengyel László* reformgondolatait. Ha csak tudtam, az ilyen beszélgetésekre mindig elmentem. Aztán valamikor '89 tavaszán – és ez már tudatos szervező munka volt –, elkértem Budapestről azok névsorát, akik nyíregyháziak, vagy megyebeliek voltak, de másutt léptek be a szövetségbe. Gondoltam, rájuk esetleg itthon is számíthatnánk, legalább alkalmyszerűen. Így találtunk *Mádi Lászlóra* is, aki Budapesten járt a közgazdaság-tudományi egyetemre, ott kapcsolódott be, de időközben diplomázott és már itthon dolgozott. Az összes többi, állandó nyíregyházi lakcímmel rendelkező FIDESZ-tag budapesti egyetemista volt.

– *Mikor léptek először a nagyobb nyilvánosság elé?*

– 1989. március 15-én, amikor Nyíregyházán a FIDESZ nevében koszorúztunk és én is beszédet mondhattam. – Aztán felgyorsultak az események: 1989 májusában Nyíregyházán is megalakult az ellenzéki kerekasztal, amelyben már mi is aktívan részt vettünk. Személyes életemben fontos döntés volt, amely a politikai munkával is összefüggött, hogy diplomázás után Nyíregyházán maradtam. A leendő feleségem ugyanis negyedéves főiskolás volt, és az látszott jónak, hogy én itt keressek munkát. Ez az időszak különösen emlékezetes számomra, egy hét alatt annyi minden történt, mint máskor hónapok alatt. Június 14-én államvizsgáztam. 15-én emléktáblát avattunk az egykor püspöki rezidenciának épült Sóstói úti palotánál, ahol a negyvenes-ötvenes években az Államvédelmi Hatóság

(ÁVH) nyíregyházi központja működött; a megemlékezésen, még főiskolásként, én mondtam beszédet. Másnap a fideszesekkel Budapestre utaztunk, Nagy Imre újratemetésére. A következő napon volt a főiskolán a diplomaosztó ünnepség. Egy ilyen eseménysort nem lehet elfelejteni.

– *Hogyan történt ez akkoriban: egyszerűen készítették egy emléktáblát, felszerelték, koszorúztak?*

– Emlékezetem szerint elmentem a városi tanácsra, ahol a művelődési osztályon dolgozott egy volt tanárom, *Veréb József*, és megkérdeztem, van-e ennek valamilyen akadálya. Hasonlóképpen megkérdeztem az épületben akkor működő Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet igazgatóját is. Egyikük sem gördített akadályt. Persze akkor sajátos volt a helyzet, az ilyen események lehetősége „benne volt a levegőben”, akkor már lehetett beszélni olyasmiről, mint például az ÁVH túlkapásai, amiről korábban nem volt tanácsos. Az emléktáblához szükséges márvány árát néhányan összeadtuk, ez kereken ötszáz forint volt, egy sírköves – különben református presbiter –, pedig fizetség nélkül elkészítette azt. Érdekes, hogy legközelebb akkor beszélünk, amikor 1998-ban a FIDESZ megnyerte a parlamenti választást. A választás éjszakáján felhívott, gratulált, és megkérdezte, emlékszem-e még rá, illetve a történetre. Természetesen, emlékeztem. Fel sem merült, hogy valamit kérjen, egyszerűen örömet fejezte ki, hogy egy évtizeddel korábban mellénk állt, segített; nem gondolta volna, hogy kormányzó párttá nővi ki magát az a kis csapat.

– *Könnyen talált munkahelyet? Ne felejtjük el, ez még a rendszerváltás előtt történt, amikor némelyek szerint egy bencés gimnáziumi érettségi, ellenzéki szervezőmunka nem a legjobb ajánlólevél volt egy állami álláshoz...*

– Nem volt ebből gond. Népművelő szakon végeztem, kézenfekvő volt, hogy elmentem *Nagy Ferenc*hez, aki akkor a megyei és városi művelődési központ igazgatója volt, és megkérdeztem, volna-e számomra munka. Nem sokkal később már ott is dolgoztam, ami teljes egészében az igazgató korrektségén, toleranciáján múlt. „Végleges” munkahelyem hamarosan a Honvéd utcai művelődési ház lett.

– *Ideális mind a munka, mind a pártszervezés számára...*

– Igen, ez így volt. Igyekeztem hasznosítani a főiskolán tanult szakmai ismereteket – jó programokat szerveztünk, akkoriban is volt neve annak az intézménynek. Megjegyzem, nagyjából egyszerre kezdtük a művelődésszervező munkát *Gulyás Józseffel*, aki a Szabad Kezdeményezések Hálózatából kinőtt SZDSZ alapító tagja volt 1988-ban, majd a rendszerváltás idején pártja vezető személyisége lett a megyében. Ő a Városmajori művelődési házban dolgozott. (Később, 1990–98 között, majd 2002-től a 2010. évi parlamenti választásokig országgyűlési képviselő, a Szabad Demokraták Szövetségének reprezentánsa volt.) A rendszerváltó években a politikai munka számára is kedvezőek voltak a körülmények. Jó alapot teremtett a Párbeszéd Közművelődési és Tudományos Egyesület. A kerekasztal-tárgyalások is egyértelműen sikeresek voltak Nyíregyházán, egyre többen támogatták a változások ügyét, megpezdült a politikai élet. Amikor 1989 szeptemberében eldőlt, hogy 1990 márciusában parlamenti választások lesznek, tíznel több párt működött Nyíregyházán. Addigra már ismert volt a FIDESZ neve.

– *Milyen eseményeken ismerhették meg az érdeklődők a pártot?*

– Akkoriban még nem dőlt el, hogy párt lesz a FIDESZ, vagy még várni kell a legalkalmasabb formáció megválasztásával. Mindenesetre az első adandó alkalommal meghívtuk a FIDESZ prominenseit, néhány ismertebb alapító tagját Nyíregyházára. Elsőként *Deutsch Tamást*, majd nem sokkal később – még ugyanabban a hónapban, szeptemberben – *Orbán Viktort*. Elvittük őket a főiskolákra, akkor még külön intézmény volt a mezőgazdasági és a tanárképző főiskola. Orbán Viktor a „nagy” művelődési házban mutatta be a szövetség programját, beszélt a tervekről. Akkor már országosan ismert politikus volt, a Nagy Imre temetésén elmondott friss hangvételű, bátor beszéde tette azzá. Részben ezért sokan voltak kíváncsiak az előadására. Hatására több nyíregyházi fiatal csatlakozott a FIDESZ-hez, „saját” tagokkal is erősödött a szervezet. Emlékezetem szerint Orbán Viktor programja volt az első, amelyről – igaz, csak utólag és röviden – a megye napilapja, a Kelet-Magyarország is hírt adott. Az év legnagyobb ellenzéki megmozdulása az 1989. október 22-i esti felvonulás volt, amit főképpen az MDF, az SZDSZ, és, természetesen, a FIDESZ szervezett. A Sóstói úti volt ÁVH laktanyánál gyülekeztünk, ahol korábban az emléktáblát felavattuk. Innen vonultunk keresztül a városon a megyeháza, a városháza elé.

– *Milyennek tűnt a menet „belülről”? Újságíróként, a megyeháza előtt számomra nem annyira forradalminak, inkább „súlyosnak” látszott.*

– Lehet, hogy a méltóságteljes jelző találóbb. Kétségtelenül nem volt egyszerű az a demonstráció, mert bármennyire is érezni lehetett a változások előszelét, azt is tudtuk, éreztük, hogy ha nem is feltűnően, de tisztes távolságból munkásörök, titkosrendőrök követték a menetet.

– *Ez a „békés egymás mellett élés” egyébként is jellemző volt a hivatalos hatalom és az ellenzék kapcsolatára? Nem volt zaklatás, netán tettelegesség?*

– Nem tapasztaltam ilyet. Az igaz, hogy a szüleim, amikor megtudták, politikai munkával is foglalkozom, óvtak, szerették volna, ha inkább más iránt érdeklődöm. Ezen én csodálkoztam, nem értettem, miért. Utólag számomra is nyilvánvaló, ők megélték azokat az időket, amiket én csak a történelemkönyvekből ismertem. Mindenesetre akkor már benne voltam a rendszerváltó események sodrában. Szerintem ez a lendület, merészség a fiatalság kiváltsága. Abszolút nem volt veszélyérzetünk, nekem sem. Biztos voltam abban, hogy a pártállami rendszernek vége, számomra egyszerűen nem is volt kétséges, hogy a múlt lezárult, s valami gyökeresen új kezdődik. Így, ha utólag visszagondolok, tudom, több rendezvényünkön ott volt a belügy állambiztonsági tisztje (III/III), akit közlünk néhányan ismertek. Egy alkalommal, amikor a SZETA (Szegényeket Támogató Alap) egyik vezetője járt itt, Gulyás József hívta fel a figyelmem, hogy az egyik illető nem úgy kíváncsi az eseményre, mint a jelenlévők általában. De nem volt feltűnő, s következmény sem volt.

– *Mikor lett először komolyabb politikai erő Nyíregyházán a FIDESZ?*

– Az önkormányzati választásokkal. 1990-ben az önkormányzati választások első fordulóját szeptember 30-án, a másodikat október 14-én tartották. Akkor már volt némi gyakorlatunk, ugyanis túl voltunk a tűzkeresztségen, a parlamenti választásokon. Az év elején eldőlt, hogy a FIDESZ megmérgetti magát, megkísérel parlamenti képviselő-jelölteket állítani. Ez személyes életemben jelentős változást eredményezett, ugyanis felkértek megyei kampányfőnökek.

– *A kampányfőnöki feladatokat művelődésszervezői munkája mellett vállalta?*

– Ez szóba sem került. Amikor kiderült, hogy a FIDESZ indul a választáson, és rám komolyan számítanak a szervezésben, fizetés nélküli szabadságot vettem ki. Igyekeztünk megteremteni az infrastruktúrát. A tanács a „zöld” irodaházban egy szobát utalt ki, amelyben egy asztal, néhány szék és egy iratszekrény volt, valamint egy telefon, ami akkoriban nagy kincsnek számított. Egyébként ez annál inkább értékes volt, mert akkor magának a FIDESZ-nek sem volt sokkal jobb a helyzete. Voltam Pesten egy kampányfőnöki megbeszélésen, akkor a „központ” a Molnár utcában működött egy bérelt lakásban, és nem volt annyi szék, hogy mindenki leüljön. A kampány szót kimondani ma könnyű, de akkor a munka korántsem volt az. Kevés ismeretünk volt magáról a kampányról, hiszen korábban még nem volt ilyen. Különösen a listaállítás szabályai és az így szerzhető mandátumok kiszámítása volt újdonság. Egyébként *Áder Jánostól* szereztük a legtöbb ismeretet, aki országos kampányfőnök volt ugyan, de ami talán még lényegesebb, ő képviselte a FIDESZ-t az Ellenzéki Kerekasztal közjogi tárgyalásain, tehát tudta, mi következik, mire kell felkészülni. Nyíregyházán például az összes ellenzéki párt együttes felkérésére tartott előadást az 1990. évi parlamenti választásokkal összefüggő tervekről, tudnivalókról. Azt gondoltuk, hogy csoda lesz, ha egyéniben tudunk mandátumot szerezni, ezért a cél az volt, hogy a FIDESZ minden megyében állítson listát. Ez végül sikerült.

– *Mi volt a legnehezebb a kampányban?*

– Egyértelműen az ajánlószelvény-gyűjtés. Ez a feladat egy új politikai pártnak – ráadásul nyíltan ellenzéki személyek számára – kimondott erőpróba volt. A szórólapozás, éjszakai plakátozás még romantikusnak is mondható, de becsengetni a lakásokba, várni, hogy egyáltalán beengednek-e, s ha igen, meggyőzni az illetőt, adja nekünk az ajánlószelvényét, bizony nagy kitartást igénylő, kemény munkának számított. Ugyanis az MDF, az SZDSZ, a Kisgazdapárt és még néhány másik párt ismertebb volt, velük is fel kellett vennünk a versenyt. Öt jelölttel próbálkoztunk, végül három választókerületben jártunk sikerrel, ami egyúttal azt is jelentette, hogy állíthatunk megyei listát. Nyíregyházán Mádi László illetve *Szent-Királyi István*, Mátészalkán pedig *Kicsák Gábor* lett a hivatalos egyéni jelöltünk. Mandátumot ugyan egyikük sem szerzett, de Mádi László a megyei listán befutó lett. Megjegyzem, országosan óriási eredmény volt, hogy *Szájer József* Sopronban *Pozsgay Imrét* megelőzve szerzett egyéni mandátumot FIDESZ-színekben, *Kövér László* pedig Pápán FIDESZ-SZDSZ közös jelöltként jutott egyéni mandátumhoz, húszan listáról kerültek az országgyűlésbe. A FIDESZ, megalakulása után két évvel 22 képviselővel parlamenti párt lett, ellenzéki szerepben. (Egyébként ugyanakkor a Magyar Szocialista Pártnak 33 képviselője jutott az országgyűlésbe.)

– *Miért tartja mégis nagyobb sikernek az 1990. évi önkormányzati választást?*

– Azért, mert olyan jól szerepeltünk, hogy a jó eredmény meglepetésként ért bennünket is. Csak egy példa: amikor elkészült a párt választási listája, az első tíz személyről döntött a csoport, gondoltuk, ez elég, mert úgysem kerülhet be listáról tiznél több fideszes a 38 fős képviselőtestületbe. Ez igaz is volt, de az egyéni és a listás jelöltek között sok volt az átfedés. Akkor azonban már volt egyfajta rutinom, s számolgatni kezdtem, mi lesz, ha „túl sokan” nyernek egyéniben, s ök

„kiesnek” a listáról. Ez merész álom volt ugyan, de mielőtt elvittem volna a listát a választási bizottsághoz, biztonságképpen kiegészítettem *Parragh Dénes* nevével, aki környezetvédelmi témákban segített a programalkotásban, s a végére odaírtam tizenkettedikként a magamét is, hátha kell még egy ember, akár ciklus közben is. Legnagyobb meglepetésemre végül mind a tizenkét listás jelöltre szükség lett. (Előfordult különben, például Szolnokon, hogy a listán kevesebb név volt, mint ahány mandátumot szereztek, s ezek a képviselői helyek betöltetlenül maradtak.)

– *Hogyan alakult ki ez a helyzet?*

– Nyíregyházán 1990-ben húsz egyéni választókerület volt, és mindegyikben közös jelöltet állítottunk az SZDSZ-szel, de listát külön-külön. A megállapodás szerint a szabaddemokraták 12 választókerületben nevezhették meg a közös egyéni jelöltet, mi pedig 8 helyen. Mi azonban jobban szerepeltünk, mert a nyolc jelöltünk közül hatot megválasztottak, míg az SZDSZ tizenkét jelöltjéből csak hármat. Így lett szükség a hosszabb lista végére, amiről korábban beszéltünk, mert a listán szereplők közül a vártnál sokkal többen jutottak egyéni mandátumhoz.

– *Kik voltak két évtizede a FIDESZ első önkormányzati képviselői Nyíregyházán?*

– *Daragó László, Kalocsai Gábor, Karóczkai Ferenc, Kozák Borbála, Kozák György, Tatár András, Tompa Andor, Török Sándor, Turcsik László, Vattamány Zsolt, Parragh Dénes* és én. Ma már csak néhányan politizálnak aktívan, de érdekességként elmondom, hogy az időközben Budapestre költözött és politológusi diplomát szerzett Vattamány Zsoltot – aki annak idején nem sokat szerepelt a képviselőtestület ülésén, talán inkább tanult –, idén októberben Budapest VII. kerülete, Erzsébetváros polgármesterévé választották. Miután parlamenti párt lettünk és jól szerepeltünk az önkormányzati választáson, javultak a feltételeink is: az egykori MSZMP ingatlanai közül megkaptuk a Széchenyi utca-Deák Ferenc utca sarkán álló kerületi pártházat, ahol viszonylag kényelmesen be tudtunk rendezkedni. Személyes életemben is változás következett be. A fizetés nélküli szabadságról egy hónapra még visszamentem dolgozni, miközben tisztázódott, hogy felkérnek a FIDESZ megyei irodavezetőjének. Ez több más megyében is így történt, mivel parlamenti pártok költségvetése megengedte, hogy néhány főállású alkalmazottat is fizessenek, általában az eredményes kampányfőnököket választották. Ez a tisztem később is megmaradt: 2006-ig több mint húsz különböző kampányt vezettem a megyében, nem csak választási, hanem például népszavazási kampányokat is. A városi képviselőtestületnek 1994-ig voltam tagja, a következő ciklusban bizottsági tagként dolgoztam, 1998-tól vagyok a megyei közgyűlés tagja.

– *Nem beszéltünk még arról, hogyan lett Mádi Zoltán polgármester?*

– Egy egyszerű kompromisszum eredményeként. A választási eredmények látán számot vetettünk azzal, hogy az SZDSZ-szel kis híján abszolút többségünk van, 12+6 képviselő. Koalíciós partner után néztünk, kivel tudnánk a választási programok alapján legjobban együtt dolgozni a várost vezető koalícióban. Az öt képviselővel rendelkező Kereszténydemokrata Néppárt látszott jó megoldásnak, tárgyalócsoportjaink hamar meg is egyeztek. Együtt már 23 fős, stabil többségünk volt. (A további 15 képviselő megoszlása: 7 független, 5 MDF, 3 MSZP). Ezt követően volt érdemes polgármestert jelölni. Akkor a mostanival ellentétben a városvezetőt

még nem a szavazók választották közvetlenül, hanem a testületi ülésen a képviselők. Fiatal, de vezetői gyakorlattal már rendelkező gazdasági-pénzügyi szakembert szerettünk volna a képviselőtestület élére állítani. *Mádi Zoltán* közgazdászt, a *Móricz Zsigmond Színház* harminc éves gazdasági igazgatóját többen ajánlották, személyében a három koalíciós partner is megegyezett, közösen kértük fel. Nem mondott rögtön igent, de a két rendszerváltó párt közgyűlésben létrehozott erős többsége végül meggyőzte és elvállalta a feladatot. A városvezetőt tehát a FIDESZ adta, az egyik alpolgármester a SZDSZ jelöltje, *Felberman Endre* lett, a másik *Endreffy Ildikó* kereszténydemokrata képviselő. Én a legnagyobb frakció helyettes vezetője, később bizottsági elnök lettem. Jól belemerültem a politikai élet sűrűjébe.

– *Ilyen alaposan alighanem kevesen ismerik a legújabb kori várostörténetnek ezt a részletét a rendszerváltás éveiből. Folytassuk azonban az emlékezés a családjával. Milyen volt az indíttatása?*

– Egy festői szépségű kis borsodi faluból, Rakacáról származom. Akik nem a környéken élnek, többnyire a közeli víztározóról ismerik, sokan távolról is járnak oda horgászni. A 15. században vár állt a településen, annak helyén épült fel a régi görög katolikus templom, amely helyett Trianon után gyönyörű kőtemplomot építtetett a közösség, olyat, amely vetekedhet a nyíregyházi görög templommal is, holott a két település között nagyságrendi különbség van. Rakacát évszázadokon át szorgalmas, öntudatos emberek lakták, s közöttük nem alakult ki nagy vagyoni különbség, földbirtokosa sem volt a falunak, a többség egyfajta parasztpolgár volt. A családom több generációja Rakacán élt, valamennyien földművesek, korábban kisparasztként határozta meg magukat. Édesapám a helyi tsz-ben volt raktáros, édesanyám pedig háztartásbeli. Így aztán soha nem voltunk gazdagok, de szükségét sem szenvedtünk. Hat gyermek született a családban. Négy nővérem – közülük egy, sajnos, már nem él –, és a bátyám érettségizett, tehát én, a legfiatalabb lettem az első diplomás értelmiségi a családban.

– *Miért éppen a legkisebb fiút taníttatta a család?*

– *Ez Kisfalusi János görög katolikus parókus érdeme is, aki nemcsak vallási vezetője volt a falunak, hanem a helyi gyerekek tehetséggondozója is. Ő javasolta a szüleimnek a taníttatásomat. S tekintettel arra, hogy sok pénzt a család nem tudott erre költeni, mindjárt ajánlotta azt is, hogy bentlakásos tanuló legyek a győri bencés gimnáziumban. Hálás vagyok a szüleimnek, hogy beleegyeztek, hiszen nem kis terhet vállaltak. Egy fantasztikus intézménybe kerültem, ahol egyébként mások is tanultak a falunkból. Az iskolának nagy hagyományai vannak: elődjét 1626-ban hozták létre a jezsuiták, a bencések 1802-ben vették át, s teljesen újjáépítették. 1948 és 1990 között azon nyolc katolikus gimnázium egyike volt, amely működhetett. Se szeri, se száma a híres tanároknak, diákoknak. Nekem is jó tanáraim voltak, segítségükkel, a nagyszerű környezetben hamar pótoltam azokat a hiányosságokat, amelyek a falusi kisiskola révén óhatatlanul jellemezték a tudásomat. 1983-ban érettségiztem; a továbbtanulási lehetőség eredményeképpen találtam meg a feladatot az életben.*

– *Győr után miért folytatta tanulmányait éppen Nyíregyházán?*

– Budapestre nem akartam menni, mert a nagyváros zsúfoltsága idegen volt számomra. Lehet, hogy ebben az önbizalomhiány is közrejátszott. Egerbe jelent-

keztem, de ott nem jártam sikerrel. A felvételin megkérdezték, KISZ-tag vagyok-e. Természetesen nem voltam. Nem akarom erre kenni, hogy a kelleténél hátrább kerültem a sorban, de megmaradt bennem. Láthatták, honnan jövök, ráadásul a felvételin nem a tagság lenne a lényeg. A felvételi teljesítményemmel aligha lehetett gond – erről a bencés gimnáziumban gondoskodtak. Tehát nem vettek fel. Legközelebb Nyíregyházán volt történelem-népművelés szak, így jöttem ide; itt nem kérdeztek rá a „fogyatékosomra”.

– *Miért éppen ezt a szakpárosítást választotta?*

– A történelmet nagyon kedveltem, de valójában nem akartam tanár lenni. Emberekkel ugyan szerettem foglalkozni, de nem iskolai keretek között. Szívesebben szerveztem rendezvényeket, ismeretterjesztő előadásokat, kirándulást, bármi mást. A népművelői hivatást szabadabb pályának éreztem, több mozgáslehetőséggel.

– *Három diplomát szerzett eddig. Ennyire komolyan veszi az élethosszig tartó tanulást?*

– A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának elvégzése a bencés gimnáziumi tanulmányok folytatása volt magasabb szinten. Ezzel nem volt különösebb célom, csupán az érdeklődés. Nagyon gyorsan történt, éppen csak diplomáztam Nyíregyházán, máris jelentkeztem a teológiára, ahol szinte elrepült a három év. 1992-ben végeztem, ekkor már alaposan benne voltam a politikai életben, ezért vártam néhány évet. A Pénzügyi és Számviteli Főiskola tudatos választás volt, ugyanis a városi képviselőtestületben sokszor tárgyaltunk gazdasági témákról, amelyek számomra elég idegenül hangzottak. Gondoltam, az önképzésnél jobb iskolában tanulni, mert feszesebb, alaposabb, az embert jobban rákényszeríti az ismeretek elsajátítására. 1997-ben diplomáztam; a közeljövőre nincs kitzúve újabb főiskola vagy egyetem, az önkormányzati és parlamenti képviselői munka, a közélet minden időmet leköti.

– *Számomra úgy tűnik, egy hosszú háttérmunka után majdhogynem váratlanul került az „első vonalba”. Ez éppen a FIDESZ-ben nem jellemző: a ’88-as alapító évjáratból sokan már a negyedik ciklusban dolgoznak a Parlamentben, vagy töltenek be vezető posztokat. Az ön esetében miért történhetett mindez másként?*

– Erre többféle válasz adható. Akik a párt alapításánál bábáskodtak, főleg Budapesten, azok számára eltérő volt a kihívás. Másrészt én inkább a feladatokat ambicionáltam. Harmadrészt szeretek alaposan dolgozni, és eleinte csupán népművelői, teológiai ismeretekkel talán merészség lett volna vezetőnek jelentkezni, nem úgy, mint jogászi, közigazdász, pénzügyi diplomával. Az elnöki, képviselői munka különösen sajátos, ilyen képzés nincs. Ösztönösen végezni felelőtlenség, csak az évek során szerzett gyakorlati tapasztalatok birtokában lehet jól eligazodni a politika és a paragrafusok kettős világában. Azt gondolom, nem késtem le semmiről, még csak 45 éves vagyok. Végül nagyon jó érzéssel töltött el, hogy amikor felkértek, megválasztottak akár elnöknek, akár országgyűlési képviselőnek, nem csak a barátaim, hanem legtöbb politikai ellenfelem is azt mondta: „Gratulálok, ezt megérdemelted!” Sokkal jobb érzés, mintha azt suttozták volna, hogy a funkcióért kapkodok. Miután már letettem valamit „az asztalra”, majdnem húsz év munka, gyakorlat után – közte több év tanulást követően – nyugodt szívvel vállalhattam tisztséget.

– *Mit szól ehhez a „huszonnégy órás” feladathoz a családja?*

– Feleséggel, *Rácz Évával* a főiskolán ismerkedtünk meg, ő egy évvel később diplomázott, földrajz–népművelés szakos. Én a kedvéért maradtam Nyíregyházán, ő pedig kapcsolatunk miatt nem ment vissza Debrecenbe – így telepedtünk le itt. Szemtanúja volt annak, ahogy egyre mélyebben merültem a politikai munkába, tehát pontosan tudta, mire számíthat. Természetesen mindig figyelembe vettem, hogy nem egyedülálló vagyok, s miután 1990-ben házasságot kötöttünk, mindketten igyekeztünk összetartani a családot, különösen azt követően, hogy 1996-ban megszületett *Veronika* lányunk. Az ikrek – *Lilla* és *Anna* – 2001-es érkezése után pedig nem is lehetett volna gyakran vagy sokáig távol maradni. Nem beszélve arról, hogy menetközben ő is tanult, mentálhigiénikus szakot végzett. Ha utólag belegondolok – és itt visszautalok az előző kérdésre adott válaszomra –, jó is, hogy fokozatosan kértek fel az egyre nagyobb feladatokra, hiszen amikor közgyűlési elnöknek választottak 2008 áprilisában, már a kisebbek is iskolások voltak. Az kétségtelen, hogy mióta a FIDESZ a vezető párt a közgyűlésben, sokkal több munkát igényel, mint az ellenzéki szerepkör. Ezért különösen nagy teherterhelés hárul a családra, ami lelkiismereti konfliktust is okoz. Szeretnék a jelenleginél több időt tölteni családi körben, a gyerekek is igénylik ezt.

– *Ráadásul áprilistól újdonság a parlamenti képviselői munka, ami minden eddiginél több távollétet igényel. Ezt hogyan oldja meg?*

– Hála az autópályának, eddig mindössze kétszer maradtam éjszakára Pesten. Bármilyen későn is, de ha egyáltalán lehet, estére mindig hazajövök. Jó megérkezni, és jó otthonról indulni a munkába. Vannak apró ajándékai az életnek e téren is. Májusban egy alkalommal készülődés volt a családban, amikor hazaérkeztem, nagy lányunk csomagolt. Kérdeztem, hová készül. Megyünk a Parlamentbe, osztálykirándulás lesz – válaszolt. Nocsak, én is ott leszek... – mondtam. Másnap, amikor vége lett az alakuló frakcióülésnek, kimentem szétnézni, vajon merre járhatnak. Éppen a kupolacsarnokban voltak, a Szent Koronát állták körül. Így aztán nem csak az idegenvezetőt hallgathatták, hanem egy képviselő is mondott pár mondatot a miskolci jezsuita gimnázium kisdiákjainak, akik között ott figyelt *Veronika*, a lányom. Én pedig arra gondoltam, legalább láthatta, hogy hol dolgozik olyankor az édesapja, amikor jó későn érkezik haza...

– *Korábban járt az Országházban?*

– Kétszer. 1990-ben, amikor a FIDESZ parlamenti párt lett, a frakció adott egy fogadást a Vadász Teremben, ahová a megyékből is meghívták azokat, akik a kampányt vezették. Másodszor 1998-ban, az alakuló ülést követően, amikor megnéztem milyen is valójában egy parlamenti ülésnap, hogyan működik az országgyűlés. Az Országház akkor is lenyűgözi az embert – és még most is van egy jóleső izgalom, bizsergető érzés bennem –, amikor sokadjára megyek be. Különösen a ciklus elején volt így, hiszen a magyar állampolgárságról szóló törvény, a Nemzeti Együttműködés Nyilatkozata, a Trianon-émlékezés külön-külön is megérintett érzelmileg. Az ünnepi percek után azonban előbb-utóbb erőt vesznek rajtam a napi ügyek, a megtárgyalandó témák, és az idő mindig kevés, oda kell figyelni. Ha a kérdésre mégis számba veszem az életutamat, számomra 1990 a legemlékezetesebb év, amikor a FIDESZ bekerült a Parlamentbe. Aztán 1998, amikor kormányra kerül-

tünk. A harmadik pedig 2006, amikor többségünk lett a megyei önkormányzatban és megválasztottak a közgyűlés alelnökének, majd később elnökének. Jelenleg ezt tartom a legfontosabb feladatomnak. Korántsem akarnám kisebbiteni a parlamenti mandátumom jelentőségét, amelynek előkelő helye van az értékrendemben, de az mintegy következménye az előzőeknek, egy újabb feladat.

– Az országgyűlésben a Kereszténydemokrata Néppárt frakciójában foglal helyet. Hogyan kerül oda egy majdnem alapító FIDESZ-tag?

– A KDNP is a rendszerváltó pártok egyike, és a FIDESZ-szel összefogva indult a 2010. évi választásokon; 2006-tól a Fidesz frakción belül politizálva szólítja meg a társadalmat. Az országgyűlésben a két párt képviselői azonban saját frakciót alkotnak. Az alakuló ülés előtt felkértek, hogy a kereszténydemokraták között foglaljak helyet. Feltételezem, hogy bencés és teológiai végzettségem, a keresztény értékek melletti elköteleződésem miatt. Mivel a KDNP jobbközép párt, és a politikai spektrumon magam is ilyen nézeteket vallok, megtiszteltetésnek vettem a felkérést. Egyébként nyilván a parlamenti matematika, a politizálási lehetőségek jobb megosztása játszott közre a felkérésben. Jelenleg a FIDESZ frakció 226, a KDNP 37 fős.

– Miként lett a Számvevőszéki és Költségvetési Bizottság tagja?

– Mindössze egyetlen bizottságban vállaltam munkát, s szándékosan ebben. A megyei közgyűlésben az egyik legfontosabb, egyben legnehezebb feladat a költségvetés készítése. Azt gondoltam, hogy ha az ország legfelkészültebb szakértőivel, képviselőivel dolgozom együtt, kölcsönösen hasznos lehet a munka. Tőlük megtanulhatom a szakmai módszereket, én pedig bevihetem a megyei tapasztalatokat, problémákat; miközben első kézből tájékozódhatok a költségvetések várható számairól, illetve javíthatok is azokon.

– Befejezésül egy rövid kitekintésre kérem. A parlamentben fordult a kocka, a FIDESZ-KDNP ellenzékéből kormányerővé lépett elő, mégpedig kétharmados többséggel. Időről időre előkerül a téma a politikai közbeszédben, hogy a FIDESZ visszatér a háromhetenkénti üléséhez, jelentősen csorbitva ezzel az ellenzék jogosítványait. Vannak ilyen tervek?

– Ez nem az én feladatom, de nem akarom megkerülni a kérdést. A műhelybeszélgetésben az körvonalazódik, hogy nem ilyen fehér-fekete módon kellene megoldani ezt a problémát. El lehet képzelni, hogy maradna egy heti ülésnap, amelyen napirend előtt, illetve interpellációk formájában elmondhatná az ellenzék, amit kíván. A szavazásokat viszont tömbösítenék, azaz havi vagy valamilyen más rendszerességgel összevonnák. Ennek az lenne az előnye, hogy nem szabdalná szét a képviselők otthoni munkaidejét. Viszonylag kevés ugyanis a főállású képviselő, a többiek ingáznak. Ha csak a megyei közgyűlési elnököket nézzük, egy kivétellel képviselők, akik most vagy két-három napot Budapesten töltenek, vagy a tévénezők találják üresnek a parlamenti sorokat – ami nem azt jelenti, hogy nem dolgoznak. A FIDESZ-nek már vannak elképzelései arra is, hogy a nem szavazási napokon se legyen üres az ülésterem, beosztanánk, hogy bizonyos számú képviselőnk mindig jelen legyen. A szavazási napokon viszont a frakciónak biztosítani kellene a mindenkori többséget, tehát csak nyomós indokkal lehetne távol maradni. Az Európai Unió több országában bevált ez a módszer.

– *Az első hónapokban úgy tűnt, mintha a májustól kormányzó párt nem nagyon venné figyelembe az ellenzék érveit, javaslatait. Foglalkoztatja ez a FIDESZ politikusait, vagy „a többség mindent visz” elv érvényesül?*

– Ez mindkét félen múlik, de túl kevés még az eltelt idő. Az LMP és a Jobbik megismerésére még nem volt elég lehetőség, talán maguk is az útkeresés stádiumában vannak. Az MSZP-vel más a helyzet, ezt a pártot, pontosabban a jelenlegi garnitúráját ismerjük. Ennek ellenére távol áll tőlem, hogy megítéljem a politikai ellenfelünket, inkább csak hangos gondolkodás, amit mondok. Az MSZP nem politizálhat úgy, mint eddig, mert látszik, hova vezetett: elvesztette a hitelét. Egy hitelvesztett párttal pedig nem lehet úgy viselkedni, mint egy hitelessel. Nem spórolhatja meg a gyökeres átalakulást, az öröklött struktúrák lebontását. Ha nem szabadul meg a túlméretezett szervezetétől, ha például csupán azokat a politikusait küldi a parlamentbe és a bizottságokba, akiket az elmúlt nyolc – vagy éppen húsz – évben, akkor kár panaszkodni az együttműködés hiányára. A FIDESZ azért tudott most ilyen arányban győzni, mert alulról építkező, sok fiatal, új arcot felvonultató párt. Az országgyűlésben és a megyében is. Tehát éppen hogy nem a FIDESZ ellenzékkel szembeni viszonyával van baj.

– *Köszönjük az interjút!*

A 75 éves Frisnyák Sándor köszöntése

Két kötet is megjelent Frisnyák Sándor, a Nyíregyházi Főiskola korábbi tanszékvezető egyetemi tanára, főigazgató-helyettese tiszteletére: az emeritus professzor a közelmúltban töltötte be 75. évét. Frisnyák Sándor, az MTA doktora a történeti földrajz területén alkotott maradandót, szakterületén iskolateremtőként tartják számon. A most megjelent kötetek közül az egyik – „Magyarország kultúrgeográfiai korszakai” – a professzor tizennégy tanulmányát tartalmazza, amelyek eddig nehezen hozzáférhetőek voltak, eredetileg kis példányszámú folyóiratokban, konferencia- és tiszteletkötetekben jelentek meg.

A másik – „Tiszteletkötet dr. Frisnyák Sándor professzor 75. születésnapjára” – tisztelőinek, tanítványainak, egykori és mai munkatársainak 29 tanulmányát közli Gál András és Hanusz Árpád szerkesztésében. A szerzők között találjuk a magyar földrajztudomány kiválóságait, akadémikusokat, egyetemi rektorokat, tudományos intézetek vezetőit. A kötet függelékében felsorolják a professzor szakirodalmi munkásságát. A publikációs jegyzékben 260 tétel szerepel, ebből négy önálló könyv és több mint nyolcvan könyvfejezet, monográfia, főiskolai-egyetemi tankönyv, konferencia-kötet írása-szerkesztése. *(Frisnyák Sándorral a Szemle 2004. augusztusi számában közölt részletes interjút. – A szerk.)*